

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 9 d.**

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 — Materialinė taikymo sritis ir taikymo laiko atžvilgiu sritis — Civilinės ir komercinės bylos — Priverstinio vykdymo procedūra, per kurią siekiama išieškoti nepadengtą skolą už transporto priemonės stovėjimą viešoje stovėjimo aikštelėje — Įtraukimas — Sąvoka „teismas“ — Vykdomąjį raštą remdamasis „autentišku dokumentu“ išdavęs notaras“

Byloje C-551/15

dėl *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulos municipalinis teismas, Kroatija) 2015 m. spalio 20 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. spalio 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Pula Parking d.o.o.

prieš

Sven Klaus Tederahn

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (pranešėja) ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. liepos 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Pula Parking d.o.o.*, atstovaujamos *odvjetnici* M. Kuzmanović ir S. L. Pacheco-Vinković,
- S. K. Tederahn, atstovaujamo *odvjetnik* E. Zadravec,
- Kroatijos vyriausybės, atstovaujamos A. Metelko-Zgombić,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir M. Hellmann,
- Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos M. Schöll,

* Proceso kalba: kroatų.

— Europos Komisijos, atstovaujamos C. Cattabriga, S. Ječmenica, ir M. Wilderspin,
susipažinęs su 2016 m. spalio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas vykstant priverstinio vykdymo procedūrai tarp *Pula Parking d.o.o.* ir Sven Klaus Tederahn, susijusiai su prašymu išieškoti nesumokėtą skolą, susidariusią už automobilio stovėjimą viešojo stovėjimo aikštelėje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1215/2012 teisinis pagrindas – SESV 67 straipsnio 4 dalis ir 81 straipsnio 2 dalies a, c ir e punktai.
- 4 Reglamento Nr. 1215/2012 3, 4, 10, 26 ir 34 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) Sąjunga yra nustaciusi sau tikslą prižiūrėti ir vystyti laisvės, saugumo ir teisingumo sritį, be kita ko, palengvinant galimybes kreiptis į teismą, visų pirma taikant teismo ir neteisminių sprendimų civilinėse bylose abipusio pripažinimo principą. <...>

(4) tam tikri skirtumai tarp jurisdikciją ir teismo sprendimų pripažinimą reglamentuojančių nacionalinių taisyklių trukdo patikimai veikti vidaus rinkai. Nuostatos dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą, yra labai svarbios;

<...>

(10) šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus kai kurias aiškiai nustatytas bylas

<...>

(26) abipusis pasitikėjimas teisingumo vykdymu Sąjungoje pateisina principą, kad valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas turėtų būti pripažintas visose valstybėse narėse netaikant jokios specialios procedūros. Be to, siekis sumažinti tarptautinio bylinėjimosi laiko sąnaudas ir išlaidas pateisina teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, prieš pradėdant jį vykdyti valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, panaikinimą. Todėl vienos valstybės narės teismo sprendimas turėtų būti traktuojamas taip, tarsi jis būtų priimtas valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi.

<...>

(34) turėtų būti užtikrintas [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32)], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo] ir ją pakeičiančius reglamentus.“

5 Reglamento Nr. 1215/2012 I skyrius pavadintas „Taikymo sritis ir apibrėžtys“. Jame esančio 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdam valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*).“

6 Šio reglamento 2 straipsnyje nurodyta:

„Šiame reglamente:

a) teismo sprendimas – bet koks valstybių narių teismo sprendimas, neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti įvardijamas, įskaitant nutartį, įsakymą, nutarimą ar vykdomąjį raštą, taip pat teismo pareigūno sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo.

<...>“

7 Minėto reglamento 3 straipsnis suformuluotas taip:

„Šiame reglamente sąvoka „teismas“ apima šias institucijas, jei jos turi jurisdikciją nagrinėti bylas, patenkančias į šio reglamento taikymo sritį:

a) Vengrijoje – nagrinėjant bylas dėl mokėjimo reikalavimų (*fizetési meghagyásos eljárás*) supaprastinto proceso tvarka – notarai (*közjegyző*);

b) Švedijoje – nagrinėjant bylas dėl mokėjimo reikalavimų (*betalningsföreläggande*) ir pagalbos (*handräckning*) supaprastinto proceso tvarka – išieškojimo tarnyba (*Kronofogdemyndigheten*).“

8 To paties reglamento 66 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Šis reglamentas taikomas tik pradėtam teismo procesui, autentiškiems dokumentams, kurie oficialiai sudaromi arba įregistruojami, ir teisminėms taikos sutartims, kurios patvirtinamos arba sudaromos 2015 m. sausio 10 d. arba vėliau.

2. Nepaisant 80 straipsnio, Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 toliau taikomas teismo sprendimams, kurie priimami iškeltose bylose, autentiškiems dokumentams, kurie oficialiai sudaromi arba įregistruojami, ir teisminėms taikos sutartims, kurios patvirtinamos arba sudaromos iki 2015 m. sausio 10 d., kurie patenka į to reglamento taikymo sritį.“

Kroatijos teisė

- 9 *Ovršni zakon* (Įstatymas dėl vykdymo, *Narodne novine*, Nr. 112/12, 25/13 ir 93/14) 31 straipsnyje numatyta:

„1. Pagal šį įstatymą autentiškas dokumentas yra sąskaita, <...> išrašas iš apskaitos dokumentų, privatus legalizuotas dokumentas ir kiekvienas dokumentas, kuris pagal specialiuosius teisės aktus laikomas oficialiu dokumentu. Palūkanų apskaičiavimas taip pat laikomas sąskaita.

2. Autentiškas dokumentas yra vykdytinas, jeigu jame nurodyta kreditoriaus ir skolininko tapatybė, taip pat piniginės prievolės įvykdymo dalykas, pobūdis, dydis ir įvykdymo data.

3. Be šio straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos, fiziniam asmeniui, nevykdančiam registruotos veiklos, išrašytoje sąskaitoje skolininkui turi būti nurodyta, kad jeigu neįvykdoma piniginė prievolė, kurios įvykdymo terminas jau suėjo, kreditorius gali reikalauti jos priverstinio vykdymo remdamasis autentišku dokumentu.

<...>“

- 10 Įstatymo dėl vykdymo 278 straipsnyje numatyta, kad remdamiesi autentišku dokumentu notaras priima sprendimą dėl prašymų pradėti vykdymo procedūrą.
- 11 Pagal šio įstatymo 279 straipsnio 1 ir 3 dalis teritorinę kompetenciją spręsti dėl vykdymo turi notaras, kurio veiklos sritis apima teritoriją, kur yra skolininko, prieš kurį nukreiptas išieškojimas, gyvenamoji vieta ar buveinė. Pagal to paties įstatymo 38 straipsnį ši teritorinė kompetencija yra išimtinė. Teismas atmeta prašymą dėl vykdymo, jeigu jis pateikiamas teritorinės kompetencijos neturinčiam notarui.
- 12 Pagal minėto įstatymo 282 straipsnio 3 dalį notaras, kuriam per nustatytą terminą pateikiamas priimtinas ir motyvuotas prieštaravimas dėl jo išduoto rašto, prieštaravimo nagrinėjimo tikslais perduoda bylos medžiagą kompetentingam teismui, kuris priima sprendimą dėl pareikšto prieštaravimo, laikydamasis to paties įstatymo 57 ir 58 straipsnių.
- 13 To paties įstatymo 283 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad pareiškėjo prašymu notaras padaro vykdomąjį įrašą jo išduoto vykdomojo rašto kopijoje, jeigu pasibaigus aštuonių dienų terminui, per kurį galima pareikšti prieštaravimą, toks prieštaravimas nepareiškiamas.
- 14 Įstatymo dėl vykdymo 58 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad teismas, kuriam perduodama su vykdomuoju raštu, dėl kurio pareikštas prieštaravimas, susijusi bylos medžiaga, turi kompetenciją tokį raštą panaikinti, kiek jame įtvirtintas vykdymo reikalavimas, taip pat panaikinti nustatytas priemones. Procesas tęsiamas laikantis taisyklių, taikomų tuo atveju, kai pareiškiamas prieštaravimas dėl mokėjimo reikalavimo.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 *Pula Parking*, Pulos miestui (Kroatija) priklausanti įmonė, pagal šio miesto mero 2009 m. gruodžio 16 d. sprendimą, iš dalies pakeistą 2015 m. vasario 11 d. sprendimu, užtikrina transporto priemonių viešųjų stovėjimo aikštelių, už kurias šiame mieste imamas mokestis, valdymą, priežiūrą, tvarkymą ir valymą, mokesčio už transporto priemonės stovėjimą surinkimą ir atlieka kitus su tuo susijusius darbus.
- 16 2010 m. rugsėjo 8 d. Vokietijoje gyvenantis S. K. Tederahn pasistatė savo automobilį mokamoje Pulos miesto viešojo stovėjimo aikštelėje. *Pula Parking* išdavė S. K. Tederahn stovėjimo bilietą.

- 17 Pagal sutartį dėl transporto priemonės stovėjimo, kuri buvo sudaryta gavus minėtą bilietą, S. K. Tederahn privalėjo už jį sumokėti per aštuonias dienas nuo jo išdavimo, o pasibaigus šiam terminui pradedamos skaičiuoti palūkanos.
- 18 S. K. Tederahn nesumokėjęs turėtos sumokėti sumos per nustatytą terminą, 2015 m. vasario 27 d. *Pula Parking* pagal Įstatymo dėl vykdymo 278 straipsnį pateikė Pulos mieste biurą turinčiam notarui prašymą dėl priverstinio vykdymo.
- 19 *Pula Parking* pateiktas autentiškas dokumentas buvo patvirtinta ištrauka iš jos apskaitos dokumentų, pagal kurią, remiantis 2010 m. rugsėjo 8 d. sąskaita, 2010 m. rugsėjo 16 d. turėjo būti sumokėta 100 Kroatijos kunų (HRK) (maždaug 13 EUR) suma.
- 20 2015 m. kovo 25 d. remdamasis šiuo dokumentu notaras išdavė vykdomąjį raštą.
- 21 2015 m. balandžio 21 d. S. K. Tederahn pareiškus dėl šio rašto prieštaravimą, byla pagal Įstatymo dėl vykdymo 282 straipsnio 3 dalį buvo perduota *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulos municipalinis teismas, Kroatija).
- 22 Savo prieštaravimą S. K. Tederahn grindžia 2015 m. kovo 25 d. vykdomąjį raštą priėmusio notaro materialinės ir teritorinės kompetencijos neturėjimu, nes, kaip jis teigia, notaras nebuvo kompetentingas išduoti šio rašto remdamasis 2010 m. „autentišku dokumentu“, t. y. rašto, kuris būtų nukreiptas prieš Vokietijos ar bet kurios kitos Sąjungos valstybės narės pilietį.
- 23 Šiomis aplinkybėmis *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulos municipalinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar, atsižvelgiant į bylos šalių teisinių santykių pobūdį, konkrečiu byloje nagrinėjamu atveju taikytinas Reglamentas Nr. 1215/2012?
2. Ar Reglamente Nr. 1215/2012 daroma nuoroda ir į Kroatijos Respublikos notarų kompetenciją?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo laiko atžvilgiu srities

- 24 Kadangi S. K. Tederahn remiasi aplinkybe, kad Reglamentas Nr. 1215/2012 netaikomas *ratione temporis*, nes sutartis dėl naudojimosi transporto priemonių stovėjimo aikštele sudaryta prieš Kroatijos Respublikos įstojimą į Sąjungą, t. y. prieš 2013 m. liepos 1 d., reikia priminti, kad naujos valstybės narės stojimo aktas iš esmės yra pagrįstas bendru principu, kad tai valstybei nedelsiant taikomos visos Sąjungos teisės nuostatos, o išimtyms galimos tik tais atvejais, kai jos aiškiai numatytos pereinamojo laikotarpio nuostatose (žr. 2009 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, 33 punktą).
- 25 Konkrečiai kalbant apie Reglamentą Nr. 1215/2012, reikia priminti, kad pagal šio reglamento 66 straipsnio 1 dalį jis taikomas tik pradėtam teismo procesui, autentiškiems dokumentams, kurie oficialiai sudaromi arba įregistruojami, ir teisminėms taikos sutartims, kurios patvirtinamos arba sudaromos 2015 m. sausio 10 d. ar vėliau.
- 26 Reikia pažymėti, kad nagrinėjamu atveju, nors pagrindinėje byloje sprendžiamas nepadengtos skolos už automobilio stovėjimą, atsiradusios pagal sutartį, kuri sudaryta prieš Kroatijos Respublikos įstojimą į Sąjungą, išieškojimo klausimas, priverstinio išieškojimo procedūra pradėta 2015 m. vasario 27 d., t. y.

jau įsigaliojus Reglamentui Nr. 1215/2012, o į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą dėl pagrindinės bylos iškėlimo buvo kreiptasi 2015 m. balandžio 21 d., taigi, procedūra pagrindinėje byloje patenka į minėto reglamento taikymo laiko atžvilgiu sritį.

- 27 Kaip savo išvados 33 punkte nurodė generalinis advokatas, be to, įprasta, kad mokėjimo reikalavimų priverstiniam vykdymui būtų taikomos procedūrinės taisyklės, kurios galioja tuo metu, kai pradedama tokia vykdymo procedūra, o ne taisyklės, galiojusios pirminės sutarties sudarymo dieną.
- 28 Šio sprendimo 26 punkte pateiktą išvadą patvirtina ir Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, kurios tęstinumą, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1215/2012 34 konstatuojamosios dalies, reikia užtikrinti, kiek tai susiję su šio reglamento 66 straipsnio 1 dalies aiškinimu, pagal kurį vienintelė būtinoji sąlyga, kurios pakanka tam, kad byloms dėl teisinių santykių, susidariusių iki tokio reglamento įsigaliojimo datos, būtų taikoma šiame reglamente nustatyta tvarka, yra aplinkybė, kad į teismą būtų kreiptasi po šios datos (šiuo klausimu žr. 1979 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Sanicentral*, 25/79, EU:C:1979:255, 6 punktą).

Dėl pirmojo klausimo

- 29 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad į šio reglamento taikymo sritį patenka priverstinio vykdymo procedūra, kurią paprašė pradėti vietos valdžios institucijai priklausanti įmonė ir kuri nukreipta prieš kitoje valstybėje narėje gyvenantį fizinį asmenį, siekiant išieškoti nepadengtą skolą už automobilio stovėjimą viešojo stovėjimo aikštelėje, kurią minėta vietos valdžios institucija pavedė eksploatuoti tai įmonei.
- 30 *Pula Parking*, Kroatijos, Šveicarijos vyriausybės ir Europos Komisija iš esmės sutaria, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami civiliniai teisiniai santykiai, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį.
- 31 Papildomai reikia nurodyti, kad atsižvelgiant į tai, jog Reglamentas Nr. 1215/2012 dabar pakeičia Reglamentą Nr. 44/2001, Teisingumo Teismo pateiktas pastarojo reglamento nuostatų aiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai šių dviejų Sąjungos teisės aktų nuostatas galima laikyti lygiavertėmis (2016 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Schmidt*, C-417/15, EU:C:2016:881, 26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 32 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalies, kurioje pakartojamas Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalies tekstas, į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį patenka „civilinės ir komercinės bylos“.
- 33 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo jurisprudenciją, siekiant kiek galima užtikrinti, kad valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems asmenims iš šio reglamento kiltų lygios ir vienodos teisės ir pareigos, sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“ negalima aiškinti kaip paprastos nuorodos į vienos ar kitos atitinkamos valstybės vidaus teisę. Šią sąvoką reikia laikyti savarankiška sąvoka, kurią būtina aiškinti atsižvelgiant, viena vertus, į minėto reglamento tikslus ir sistemą ir, kita vertus, į bendruosius principus, išplaukiančius iš nacionalinės teisės sistemų visumos (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *Aannemingsbedrijf Aertssen ir Aertssen Terrassements*, C-523/14, EU:C:2015:722, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Norint nustatyti, ar byla patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, reikia išsiaiškinti bylos šalis siejančius teisinius santykius ir išnagrinėti pateikto reikalavimo pagrindą ir jo pateikimo sąlygas (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Sapir ir kt.*, C-645/11, EU:C:2013:228, 34 punktą ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Sunico ir kt.*, C-49/12, EU:C:2013:545, 35 punktą).

- 35 Nagrinėjamu atveju, kaip savo išvados 49–51 punktuose pabrėžė ir generalinis advokatas, viešosios stovėjimo aikštelės valdymas ir mokesčių už stovėjimą rinkimas yra vietos interesu grindžiamas uždavinys, kurį įgyvendina Pulos miestui priklausanti įmonė *Pula Parking*. Vis dėlto, nepaisant to, kad *Pula Parking* buvo įgaliota vykdyti veiklą valdžios institucijos sprendimu, neatrodo, kad nustatant nepadengtą pagal sutartį atsiradusią skolą už stovėjimą ir ją išieškant su tikslu apsaugoti privačius interesus ir kai toks išieškojimas reglamentuojamas nacionalinių bendrosios teisės nuostatų, kurios taikomos privačių asmenų santykiams, Pulos miestas ar *Pula Parking* vykdytų viešosios valdžios funkcijas.
- 36 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, atrodo, išplaukia (tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kad skola už stovėjimą, kurią padengti reikalauja *Pula Parking*, nelydima nuobaudų, kurios galėtų būti laikomos taikytinomis remiantis šios įmonės kaip valdžios institucijos sprendimu; ši skola nėra baudžiamojo pobūdžio, taigi tai tik paprastas atlygis už suteiktą paslaugą.
- 37 Be to, neatrodo, kad išduodama stovėjimo bilietus suinteresuotiesiems asmenims *Pula Parking* suteikia sau vykdomąjį raštą, nukrypdamą nuo bendrosios teisės normų, nes po tokios išdavimo operacijos *Pula Parking* tiesiog įgyja galimybę, kaip ir sąskaitą išrašęs asmuo, remtis autentišku dokumentu ir pradėti procedūrą pagal Įstatymo dėl vykdymo nuostatas (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Sunico ir kt.*, C-49/12, EU:C:2013:545, 39 punktą).
- 38 Iš to matyti, kad tarp *Pula Parking* ir S. K. Tederahn egzistuojantys teisiniai santykiai iš principo turi būti laikomi privatinės teisės reglamentuojamais teisiniais santykiais, todėl juos apima sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1215/2012.
- 39 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad į šio reglamento taikymo sritį patenka priverstinio vykdymo procedūra, kurią paprašė pradėti vietos valdžios institucijai priklausanti įmonė ir kuri nukreipta prieš kitoje valstybėje narėje gyvenantį fizinį asmenį, siekiant išieškoti nepadengtą skolą už automobilio stovėjimą viešoje stovėjimo aikštelėje, kurią minėta vietos valdžios institucija pavedė eksploatuoti tai įmonei, kai skola nėra baudžiamojo pobūdžio ir yra tik paprastas atlygis už suteiktą paslaugą.

Dėl antrojo klausimo

- 40 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamentą Nr. 1215/2012 reikia aiškinti taip, kad Kroatijoje notarai, naudodamiesi jiems pagal nacionalinę teisę suteiktais įgaliojimais per priverstinio vykdymo procedūras, per kurias remiamasi „autentišku dokumentu“, priskirtini prie sąvokos „teismas“, kaip ji suprantama pagal minėtą reglamentą.
- 41 *Pula Parking* ir Kroatijos vyriausybė mano, kad pagal Reglamentą Nr. 1215/2012 terminą „teismas“ reikia aiškinti plačiai, suteikiant galimybę įtraukti į jį ne tik teismus siaurąja prasme, kurie vykdo teismines funkcijas, bet ir notarus. Europos Komisija ir kiti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti pastabas pateikę suinteresuotieji asmenys, išskyrus Šveicarijos vyriausybę, kuri šiuo klausimu nepateikia savo nuomonės, mano, kad pagal minėtą reglamentą Kroatijoje notarai negali būti prilyginti teismui, kiek tai susiję su priverstinio vykdymo procedūromis, kuriose remiamasi „autentišku dokumentu“, nebent būtų padaryta šio reglamento pakeitimų.
- 42 Kaip matyti iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, nesant nuorodos į valstybių narių teisę, Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatas reikia aiškinti savarankiškai, atsižvelgiant į šio Sąjungos teisės akto bendrą sistemą, tikslus ir kilmę (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 7 d. Sprendimo *Hőszig*, C-222/15, EU:C:2016:525, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 43 Kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 bendra sistema, reikia pažymėti, kad ne vieną kartą šiame reglamente nurodomos sąvokos „teismas“, „jurisdikcija“ ar „teismo procesas“, tačiau nepateikiama jų apibrėžties.
- 44 Taip Reglamento Nr. 1215/2012 antraštėje daroma nuoroda į „jurisdikciją“, o jo 66 straipsnio, skirto šiam reglamentui taikyti *ratione temporis*, 1 dalyje konkrečiai nurodyta, kad šis reglamentas taikomas tik „teismo procesui“, pradėtam 2015 m. sausio 10 d. arba vėliau.
- 45 I skyriuje „Taikymo sritis ir apibrėžtys“ esančio 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Minėto reglamento 2 straipsnyje sąvoka „teismo sprendimas“ apibrėžiama kaip apimanti bet koki valstybių narių teismo sprendimą, neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas įvardijamas.
- 46 To paties reglamento 3 straipsnyje nurodytos institucijos, kurios turi jurisdikciją nagrinėti į šio reglamento taikymo sritį patenkančias bylas ir kurios laikomos teismais, būtent Vengrijoje, nagrinėjant bylas dėl mokėjimo reikalavimų supaprastinto proceso tvarka – notarai, ir Švedijoje, nagrinėjant bylas dėl tokių reikalavimų ir pagalbos supaprastinto proceso tvarka – išieškojimo tarnybos. Šis straipsnis konkrečiai skirtas jame išvardytoms institucijoms ir neapima notarų Kroatijoje. Šiam aspektui neturi reikšmės aplinkybė, kad Reglamentas Nr. 1215/2012 priimtas 2012 m. gruodžio 12 d., prieš Kroatijos Respublikai įstojant į Sąjungą, ir kad Sąjungos *acquis* techninės pataisos buvo padarytos tik Sąjungos teisės aktuose, kurie priimti ir paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* iki 2012 m. liepos 1 d.
- 47 Be to, kiek tai susiję su notarų funkcijomis, Teisingumo Teismas nuolat nurodo, kad teisminės ir notarų atliekamos funkcijos iš esmės skiriasi (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija / Austrija*, C-53/08, EU:C:2011:338, 103 punktą; 2015 m. spalio 1 d. Sprendimo *ERSTE Bank Hungary*, C-32/14, EU:C:2015:637, 47 punktą ir 2017 m. vasario 1 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija*, C-392/15, EU:C:2017:73, 111 punktą).
- 48 Be to, reikia konstatuoti, kad, kitaip nei, pvz., 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012, p. 107), kurio 3 straipsnio 2 dalyje konkrečiai nurodyta, kad terminas „teismas“ pagal šį reglamentą apima ne tik teismines institucijas, bet ir visas kitas spręsti šios srities klausimus kompetentingas institucijas, kurios vykdo teismines funkcijas ir tenkina tam tikras šioje dalyje nurodytas sąlygas, Reglamente Nr. 1215/2012 nėra jokios bendros tokio pobūdžio nuostatos.
- 49 Taigi, kaip priminta šio sprendimo 42 punkte, šioje byloje reikia įvertinti sąvoką „teismas“ atsižvelgiant į Reglamentu Nr. 1215/2012, kurį prašo išaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, siekiamus tikslus.
- 50 Šiuo klausimu reikia priminti, jog šio reglamento 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad būtina suvienodinti nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą. To paties reglamento 26 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad ši tarpusavio pripažinimo principą visų pirma pateisina tarpusavio pasitikėjimas teisingumo vykdymu Sąjungoje.
- 51 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo ir tarpusavio pripažinimo principams Sąjungos teisėje tenka esminė svarba, nes jie leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų (2016 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 78 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 52 Pagal Reglamento Nr. 1215/2012 sistemą šie principai reiškia tai, kad vienos valstybės narės teismų priimti sprendimai turi būti tvarkomi ir vykdomi taip, lyg jie būtų priimti valstybėje narėje, kurioje juos prašoma vykdyti.
- 53 Taigi, Reglamentu Nr. 1215/2012, kurio teisinis pagrindas yra SESV 67 straipsnio 4 dalis, o ja siekiama sudaryti palankias sąlygas pasinaudoti teisingumu, ypač taikant teismų sprendimų tarpusavio pripažinimo principą, norima bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose srityje sustiprinti supaprastintą ir veiksmingą kolizinių normų, teisminių sprendimų pripažinimo ir vykdymo sistemą, nustatytą teisės aktuose, kurių tąsa jis yra, siekiant palengvinti teismų bendradarbiavimą, taip norint prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti aukšto laipsnio tarpusavio pasitikėjimu, įgyvendinimo (pagal analogiją, kiek tai susiję su policijos ir teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, žr. 2016 m. birželio 1 d. Sprendimo *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385, 32 punktą).
- 54 Dėl šios priežasties, atsižvelgiant į Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiamus tikslus, sąvoka „teismas“ pagal šį reglamentą turi būti aiškinama atsižvelgiant į būtinybę leisti valstybių narių nacionaliniams teismams nustatyti sprendimus, kuriuos priėmė kitų valstybių narių teismai, ir sparčiai, kaip reikalaujama pagal šį reglamentą, tokius sprendimus vykdyti. Iš tikrųjų tarpusavio pasitikėjimo principo laikymasis vykdamas teisingumą Sąjungos valstybėse narėse, kuriuo pagrįstas šio reglamento taikymas, be kita ko, reiškia, kad teismo sprendimai, kuriuos prašoma vykdyti kitoje valstybėje narėje, turėjo būti priimti vykstant teismo procesui, per kurį užtikrinamas nepriklausomumas ir nešališkumas, taip pat laikomasi rungimosi principo.
- 55 Šią išvadą patvirtina Reglamento Nr. 1215/2012 genezė. Šiuo klausimu į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo pasiūlymo (COM(2010) 748 galutinis), susijusio su Reglamento Nr. 44/2001 išdėstymu nauja redakcija, I skyrių „Taikymo sritis ir apibrėžtys“ buvo numatyta įtraukti sąvoka „teismas“, kuri apimtų „bet kokią valstybės narės paskirtą instituciją, turinčią jurisdikciją į <...> reglamento taikymo sritį patenkančiais klausimais“. Vis dėlto Sąjungos teisės aktų leidėjas nepritarė tokiam pasiūlymui.
- 56 Nagrinėjamu atveju, kaip per teismo posėdį nurodė Kroatijos vyriausybė, notarai yra viešosios notarų tarnybos dalis, o ši tarnyba atskirta nuo teismų sistemos. Pagal Įstatymo dėl vykdymo nuostatas, notarai turi įgaliojimus išduoti raštą gavę prašymus pradėti vykdymo procedūrą, per kurią remiamasi autentišku dokumentu. Įteikus raštą atsakovui, šis gali pareikšti prieštaravimą. Gavęs priimtina, motyvuotą prieštaravimą, kuris pateikiamas laiku ir nukreiptas prieš jo išduotą raštą, notaras prieštaravimo procedūros tikslais perduoda bylos medžiagą kompetentingam teismui, o šis priima sprendimą dėl pareikšto prieštaravimo.
- 57 Iš šių nuostatų matyti, kad remiantis „autentišku dokumentu“ notaro išduotas vykdomasis raštas įteikiamas skolininkui tik tokį raštą priėmus, ir toks skolininkas neinformuojamas apie notarui pateiktą prašymą.
- 58 Nors skolininkas turi galimybę dėl notaro išduoto vykdomojo rašto pareikšti prieštaravimą, o notaras greičiausiai vykdo jam suteiktus su priverstinio vykdymo procedūra, per kurią remiamasi „autentišku dokumentu“, susijusius įgaliojimus prižiūrimas teisėjo, kuriam notaras privalo perduoti spresti dėl prieštaravimų, jeigu jie būtų pareikšti, vis dėlto Kroatijoje notaras nagrinėja prašymą išduoti vykdomąjį raštą tokiu pagrindu neužtikrindamas rungimosi principo taikymo.
- 59 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamentą Nr. 1215/2012 reikia aiškinti taip, kad Kroatijoje notarai, naudodamiesi jiems pagal nacionalinę teisę suteiktais įgaliojimais per priverstinio vykdymo procedūras, per kurias remiamasi „autentišku dokumentu“, nepriskirtini prie sąvokos „teismas“, kaip ji suprantama pagal minėtą reglamentą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁶⁰ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad į šio reglamento taikymo sritį patenka priverstinio vykdymo procedūra, kurią paprašė pradėti vietos valdžios institucijai priklausanti įmonė ir kuri nukreipta prieš kitoje valstybėje narėje gyvenantį fizinį asmenį, siekiant išieškoti nepadengtą skolą už automobilio stovėjimą viešoje stovėjimo aikštelėje, kurią minėta vietos valdžios institucija pavedė eksploatuoti tai įmonei, kai skola nėra baudžiamojo pobūdžio ir yra tik paprastas atlygis už suteiktą paslaugą.**
- 2. Reglamentą Nr. 1215/2012 reikia aiškinti taip, kad Kroatijoje notarai, naudodamiesi jiems pagal nacionalinę teisę suteiktais įgaliojimais per priverstinio vykdymo procedūras, per kurias remiamasi „autentišku dokumentu“, nepriskirtini prie sąvokos „teismas“, kaip ji suprantama pagal minėtą reglamentą.**

Parašai.